

Під час засідання Вченої Ради Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова 6 вересня 2016 року ректор НПУ Віктор Андрущенко виступив із доповіддю про результати роботи протягом 2015/2016 навчального року. Очільник також поставив нові завдання і окреслив тенденції розвитку вишу на майбутнє. Подасмо текст доповіді ректора.

«Вельмишановні учасники розширеного засідання Вченої Ради університету!

Дозвольте привітати Вас з початком Нового навчального року, побажати міцного здоров'я, злагоди у колективі, творчого натхнення і нових творчих звершень.

Декілька днів тому ми, як і весь український народ, відсвяткували 25 річницю з дня проголошення незалежності України. Доповідь Президента вводить нас у складний економічний, політичний і соціальний контекст життєдіяльності суспільства, чітко розставляє акценти внутрішніх і зовнішніх орієнтацій, налаштовує на консолідацію, організованість і відповідальне ставлення до справи кожного на його робочому місці.

Торкаючись завдань гуманітарної сфери, а в її контексті модернізації такої людиноємної сфери, як освіта, Президент наголосив на необхідності поглиблення реформи галузі, употужнення європейського вектора її розвитку, активізації участі кожного – учителя і учня, викладача і студента – у досягненні тих інтелектуальних висот, за якими торують своє майбутнє розвинені держави Європи і світу.

Відповідальні завдання стоять і перед нашим колективом.

Минулий рік був складним і вкрай суперечливий. Своєрідним центром цих суперечностей стала протидія спробам рейдерського захоплення університету особами, які свого часу, перебуваючи на відповідальних посадах, посоромили себе перед суспільством.

До честі кожного, колектив виявився сильнішим, ніж на те сподівались рейдери. Університет витримав десятки різноманітних перевірок, продемонстрував злагожденість і стійкість, з честю вийшов із ситуації ще більш міцним і організованим.

Хочу подякувати профспілковій організації, Раді старійшин і Раді ветеранів, проректорському складу, первинній профспілковій організації студентів, усім викладачам, студентам і співробітникам, які не піддалися на провокації, відстояли честь і гідність колективу, забезпечили стабільну роботу університету у цей непростий період.

Рейдерство у перекладі з латини означає «захоплення». Його загальна схема – відома: спочатку створюється негативний імідж підприємства чи організації, дискредитується його керівництво, оприлюднюється фальшована модель його відродження, зрештою, з'являються так звані реформатори, які нібито здатні навести порядок і т.д. і т.п.

Відомим є також арсенал рейдерів – абсолютизація реальних недоліків і помилок, продукування надуманих порушень і зловживань, пустопорожні обіцянки щодо індивідуального зростання окремих посадових осіб, «загравання» зі студентами. На завершення – наноситься удар по моральному статусу керівництва. А далі – звернення до відповідної організації з пропозицією заміни...

Децю подібне коїлось в нашому університеті. Були «викиди» негативу в Інтернет, зйомки фальшованих фільмів, брехливі інтерв'ю, підбурницькі листівки, підкупи викладачів і студентів, звернення до керівництва Міністерства освіти і науки.

Прикро, але в університеті знайшлися люди, які не тільки піддалися на закиди «підлоти», але й стали їх прямими посібниками.

Апогеем рейдерської атаки на університет стало звернення колишнього голови студентського самоуправління до Комітету Верховної Ради, яке потягнуло за собою чисельні перевірки Контрольно-ревізійних організацій, внутрішнього аудиту, прокуратури, Служби безпеки України тощо.

Загалом університет витримав 8 масованих перевірок, в яких було задіяно близько сотні зовнішніх суб'єктів і на забезпечення яких працювала, без перебільшення, третина професорсько-викладацького і адміністративного складу університету.

Десятки виїздів на об'єкти перевірки, сотні папок різноманітних положень та протоколів рішень Вченої ради, тисячі сторінок копійованого матеріалу, сотні годин телефонних перемовин, масове відволікання професорського складу та студентів від навчально-виховної роботи і, звичайно ж, нервове перевантаження людей – все це має стати предметом вивчення як з боку керівництва галузі, так і контролюючих органів держави, до яких я маю намір звернутись уже найближчим часом.

Заради справедливості відзначу, практично всі перевіряючі особи і організації ставились до університету з повагою, намагались розібратись у ситуації, зробити об'єктивний висновок. Зі свого боку, співробітники університету надали їм усі необхідні документи та матеріали, проявили академічну толерантність і стриманість.

Результатом перевірки став загальний висновок: зловживань та порушення чинного законодавства в університеті немає, діяльність університету загалом має позитивний характер.

Разом з тим, контрольно-ревізійними органами виявлені недоліки, які носять робочий характер й переважна частина яких ліквідована у ході перевірки. Над іншими зауваженнями нам потрібно працювати у поточному часі. В університеті створена робоча група на чолі з проректором Романом Вернидубом, розроблена відповідна Програма, розпочалась конкретна робота щодо усунення недоліків.

Перша група зауважень торкається організації навчального процесу, оформлення документації, звітності.

Прикро, але факт:

- на деяких кафедрах документація ведеться з порушеннями нормативів життєдіяльності вищої школи;*
- деінде відсутні підписи викладача у журналі обліку проведених занять;*
- не завжди обґрунтованим виглядає заміна викладача у разі захворювання останнього чи його відрадження;*
- недопустимою є затримка з відрахуванням студента за результатами екзаменаційної сесії;*
- на деяких кафедрах відсутні підписи завідуючих на екзаменаційних білетах;*
- є порушення у нормативах розподілу навантаження, штатної кількості викладачів тощо;*
- 8 кафедр університету не мали необхідного чисельного складу.*

Здавалося б, це – дрібниці. Однак... Недолік є недоліком і, незалежно від джерела походження, його треба виправляти. Ми є установою державною і маємо працювати у державою визначеному законодавчо-нормативному полі.

Прошу проректора Романа Вернидуба, начальника навчальної частини Тараса Олефіренка, деканів факультетів і завідуючих кафедрами протягом вересня розглянути цю проблему на своїх засіданнях, усунути недоліки у місячний термін. Означене завдання прошу зафіксувати як протокольне і повернутись до нього в кінці вересня поточного року.

Друга група недоліків охоплювала собою фінансові та господарські справи. В їх основі:

- фальшоване звинувачення щодо будівництва «ректорських будиночків» на ділянках студентських польових практик, зокрема, на території табору «Берізка» та біля озера Синевир на Закарпатті;*
- орендні відносини, здача в оренду деяких площ університету, зокрема, для Інституту економіки екології та права та Україно-американського інституту «Вісконсійський університет»;*
- правомірність функціонування ресторану «Старе місто» у центральному корпусі університету;*
- використання позабюджетних коштів для оформлення проїзних квитків деяким працівникам господарського комплексу;*
- фінансування літніх польових педагогічних практик студентів (проживання, проїзд, харчування).*

Вустами студентів рейдери майстерно підмінили правду фальсифікатом і напів-правдою, чим накликали на університет хвилю контролюючих органів та організацій...

У результаті скрупульозної перевірки (з виїздом контролерів на місцевість) виявилось:

- так звані «ректорські будинки» не будувались, їх просто не існує;*
- усі орендні відносини узгоджені з Держмайном України і відповідають нормам чинного законодавства; деякі з них нині переоформлюються у відповідності зі зробленими зауваженнями;*
- майно, яке належить університету, не відчужувалось;*
- ресторан «Старе місто» нині знаходиться в стадії ліквідації;*
- усі орендні відносини переглядаються, угоди частково ліквідовані, частково – переукладаються;*
- використання позабюджетних коштів проводилось за погодженням із Казначейством та відповідними підрозділами Міністерства освіти і науки України.*

За деякі фінансові порушення на відповідальних осіб накладені стягнення. Фінансово-економічному відділу університету рекомендовано пройти поглиблену перепідготовку та вивчення нових нормативних документів.

Дехто з працівників університету звільнений з роботи або переведений на іншу посаду.

Центральним питанням рейдерського фальсифікату стала «земляна ділянка» (25 соток), розташована на вулиці Тургенівській біля гуманітарного корпусу університету. За висновком рейдерів, керівництво університету продало її задля власного збагачення. Більш підлого зауваження важко було придумати. Але рейдери для того й затівали цей процес, щоб спалювати університет і його керівництво, збити їх з ритму, залякати й примусити скласти повноваження.

Що ж є насправді і що показала перевірка?

Щоб не бути голосливим, наведу дослівний висновок Внутрішнього аудиту: «в ході проведеного дослідження даного питання встановлено, що погодження на продаж частини земельної ділянки, що належить університету на правах користування, НПУ та МОН України не надавало... Керівництво НПУ направило лист до Генеральної прокуратури України для проведення відповідних дій щодо встановлення законності операції...».

Просто і ясно: не надавало, не продавало, не привласнювало...

Відкидаючи іронічно-злобні випадки проти університету, які періодично через Інтернет делегують нам недруги, зазначу: університет не тільки зберіг, але й підвищив свій лідерський статус в системі педагогічної освіти держави.

** * **

Здавалося б, питання вичерпано. Однак в середині літа нас спіткала нова біда: дехто з наших колишніх викладачів вирішив продемонструвати свою відданість «руському міру», виступити на захист російської мови, й тим самим підтримати агресора, який веде проти України не оголошену війну.

За свідченням засобів масової інформації, професор Ірина Зайцева виступила одним з організаторів так званої наукової конференції в анексованому Криму, звернувшись зі словами вдячності до керівників самопроголошених ЛНР і ДНР.

Днями в Інтернеті розміщена інформація про участь сестер Ірини та Інни Ковальчук у фотосесії на фоні російського прапора у столиці країни-агресора м. Москві.

У тому ж таки Інтернеті поширюється інформація про те, що дехто з наших викладачів продукує активні зв'язки з сепаратистами Півдня України, які мають на меті проголошення Бессарабської народної республіки.

Підкреслюю: згідно чинного законодавства подібні дії класифікуються як аморальні, як зрада національних інтересів, як пряме пособництво агресору. Негідні, злочинні дії щодо держави і народу України означених викладачів кидають тінь на весь університет.

Колектив драгоманівців рішуче засуджує їх і вимагає очищення університету від чужинців та сепаратистів.

Рішенням Вченої ради та профспілкової організації університету, ректорату та студентської ради їх дії розцінені як аморальні і не гідні працівника Національного педагогічного університету.

Наказом ректора означені викладачі звільнені з посад. Відповідні стягнення накладені на осіб, які проявили невиправданий лібералізм і недбалість.

Зрозуміло, світоглядні позиції й негативізм до України у сепаратистів формувались не один день. Очевидно, вони є усвідомленими, а може й переконаними. Виникає логічне запитання: чому ми не помітили їх раніше; чому не допомогли зорієнтуватись у суперечливому колі світоглядно-політичних мотивів і орієнтацій сучасної України; чому не упередили їх дії?

Відповідь є досить простою: розслабились, заспокоїлись, втратили пильність, недопрацювали. Треба навестати упущене. Саме тому, керівникам усіх підрозділів університету рекомендовано посилити патріотично-виховну та організаційну роботу в колективі, спрямовану на формування національної свідомості, любові до Батьківщини, активізацію громадянської позиції викладацького складу та студентів.

З вересня 2016 року в університеті розпочинає роботу політико-правовий лекторій для викладачів, студентів та співробітників «Україна на зламі століть в умовах війни та миру».

Керівникам колективів усіх підрозділів університету доручено провести обговорення негідного аморального вчинку сестер Ковальчуків, зробити відповідні висновки щодо підвищення рівня виховної роботи зі студентським, викладацьким та виробничим складом університету.

Як ректор університету усвідомлюю свою особисту відповідальність за майже 35 тисячний колектив студентів, викладачів і співробітників, організацію та управління вишем, навчальну, організаційну і виховну роботу в університеті. Переконаний, загалом здоровий, консолідований колектив Драгоманівського вишу зробить висновки з означеної ситуації й виконає покладені на нього державою і громадянським суспільством завдання.

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова є дійсно державним і національним. Він готує вчительські кадри, які є речниками і провідниками національних інтересів, мають високі професійні і моральні характеристики, є свідомими, переконаними патріотами України. В університеті реалізується Програма патріотичного виховання студентської молоді. Всі заняття проводяться виключно українською мовою.

Викладачі і студенти-драгоманівці брали участь у революційних подіях на Майдані та в зоні АТО. На території університету відкрито пам'ятний знак «Героям Небесної Сотні».

Колектив вишу взяв участь у виготовленні та встановленні в Києві пам'ятника видатному українському поетові Андрію Малишку.

Студентсько-викладацькі художні колективи НПУ імені М.П.Драгоманова проводять виїзні концерти та інші заходи у прифронтовій зоні АТО. В університеті формується Центр психологічної реабілітації воїнів АТО, переселенців та біженців з цих областей.

** * **

Головним здобутком університету є висока якість освітніх послуг, яка забезпечується злагодженою співпрацею викладачів і студентів, академічним авторитетом професора й високою довірою студентства. Фактів зловживання, хабарництва чи поборів зі студентів, недовіри до викладачів в університеті не виявлено. За результатами екзаменаційної сесії абсолютна успішність склала 93,6% і якісний показник успішності – 57,8%.

4866 випускників університету успішно завершити навчання, скласти підсумкову атестацію та отримали дипломи про вищу освіту з додатками європейського зразка.

Високий науковий рівень і педагогічну майстерність, яка викликає глибоку повагу студентів і колег, демонструють професори Ольга Бабкіна, Марія Шеремет, Ірина Булах, Михайло Журба, Ольга Гомілко, Наталія Дем'яненко, Наталія Мозгова, доценти Ігор Ветров, Василь Франчук ряд інших викладачів університету.

Більшість наших випускників заявили про свій намір працювати в школі. І це – прикметно. Адже ми готуємо, насамперед, вчителя, який піде в школу, згуртує навколо себе учнів, знайде спільну мову з учнями та батьками, передасть їм необхідні знання, сформує необхідні компетенції, виховає цінності.

Днями Міністерство освіти і науки оприлюднить новітню концепцію загальноосвітньої школи. Ми маємо забезпечити науковий, методичний і кадровий супровід її запровадження в реальну педагогічну практику.

А це означає, що університет має здійснити ряд змістовних і організаційних кроків щодо модернізації підготовки нового вчителя. Ми завершуємо розробку новітньої стратегії розвитку університету і я хочу, щоб кожен підрозділ, кожен викладач і студент побачив і усвідомив у ній свій маневр, свою траєкторію, свої завдання і свою відповідальність.

* * *

Шановні колеги!

Дійсний університет розпочинається з науки. Висока якість освіти забезпечується, насамперед, рівнем наукових досліджень, які ведуться в університеті.

Аналіз цієї сфери життєдіяльності університету засвідчує: рівень наукового супроводу навчально-виховної роботи драгоманівців є найвищим у вітчизняному педагогічному просторі й відповідає європейським нормам і вимогам.

Мене часто запитують: чому досі наш університет не є дослідницьким? Відповідаю: практика надання університетам статусу дослідницького в державі на сьогодні призупинена. Однак, як тільки-но вона відновиться, ми поза всяким сумнівом отримаємо його, оскільки за всіма критеріями і показниками наш університет відповідає цьому високому рівню.

Наведу декілька аргументів.

Перше. В університеті функціонують близько трьох десятків науково-педагогічних шкіл, результати діяльності яких відомі не тільки в Україні, але й далеко за її межами.

Характерним є й те, що поряд з традиційно визнаними науковими школами в університеті сформувались і амбітно заявили про себе своєрідні ланцюги науки, які забезпечують передачу наукового і педагогічного досвіду, як кажуть, з рук в руки, від вчителя до учня, а далі – до студента, який, у свою чергу, активно формується як педагог і вчений. Я маю на увазі такі ланцюги: Шкіль – Працьовитий – Торбін (математика); Жолдак – Кудін – Франчук (інформатика), Тхоржевський - Корець – Кільдеров (інженерна педагогіка), Мацько – Кравець – Калита (українська філологія); Мороз – Вовк – Вернидуб (педагогіка), Синьов – Шеремет – Шевцов (корекційна педагогіка) й багато інших прикладів, які звеличують університет, приваблюють до нього педагогів і науковців вітчизняного і європейського стибу.

Високими науковими досягненнями заявила про себе група науковців середнього і молодшого віку, зокрема, професори Ірина Булах, Олексій Тимошенко, Володимир Потильчак, Тетяна Зелінська.

Друге. За рівнем науковості і кількістю публікацій з нашим університетом не може зрівнятись жоден педагогічний університет держави.

У звітний період науковцями університету підготовлено та видано 3 172 найменування друкованої продукції загальним обсягом 5 703 друкованих аркуші. Серед них - 90 монографій; 55 підручників; 363 навчально-методичних посібники; 2 419 найменувань статей в журналах і наукових збірниках, тези наукових конференцій.

Третє. У звітний період у 20 спеціалізованих вчених рада університету, захищено 190 дисертації (35 докторських і 145 кандидатських). При цьому, шість докторських і 42 кандидатських дисертацій захищені нашими викладачами. Докторські дисертації захистили: Волошина В.В., Жиленкова І.М., Зернецька А.А., Школьний О.В., Путров С.Ю., Старовойт О.В.

Четверте. Ряд наукових видань університету ввійшли до найпрестижнішої наукометричної бази даних світу Web of Science. Підвищилась ефективність роботи аспірантури. Перспективним дослідникам-драгоманівцям - Людмилі Кухар, Роману Нікіфорову, Тетяні Мелещенко - надані стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених. Стипендію Верховної ради для найталановитіших молодих вчених виборола професор Євгенія Більченко.

П'яте. Зростає авторитет наукового студентського товариства імені Григорія Волинки. 23 студенти-драгоманівці стали переможцями Всеукраїнських студентських предметних олімпіад та конкурсів студентських наукових робіт.

* * *

Шановні колеги!

Ми з Вами є свідками бурхливо змінного світу. Причому, як у зовнішньому, так і у внутрішньому вимірі. Без врахування цих змін про ефективну підготовку майбутнього вчителя, професіонала високого рівня загалом, не може бути й мови. Останнє посилює роль міжнародного співробітництва на рівні факультету, кафедри, окремих викладачів і студентів.

У цьому плані ми маємо певні успіхи, зокрема:

- *збільшилась кількість студентів, які навчаються за кордоном;*
- *зросла кількість викладачів, які працюють або беруть участь у міжнародних наукових форумах у європейських країнах;*
- *посилились предметні зв'язки факультетів із відповідними підрозділами зарубіжних університетів;*
- *більш активними й конструктивними стали обміни делегаціями університетів європейського педагогічного простору;*
- *зросла кількість студентів-іноземців, які навчаються у драгоманівському університеті.*

З приємністю відзначаю: високий рівень та ефективність міжнародної співпраці забезпечує факультет корекційної педагогіки та психології (декан - академік Віктор Синьов); фізико-математичний факультет (декан – професор Микола Працьовитий); факультет філософської науки і освіти (декан – професор Іван Дробот); факультет соціально-психологічних наук та управління (декан – академік Володимир Євтух); факультет природничо-географічної освіти та екології (декан – Віталій Покась), ряд інших підрозділів університету.

Серед індивідуальних активістів міжнародної співпраці відзначаю проректорів Наталію Шульгу та Григорія Торбіна, професорів Олену Биковську, Володимира Євтуха, Юрія Кондратьєва, Володимира Сергієнка, доцентів Ганну Денискіну та Ганну Турчинову.

Для посилення аргументації відзначаю лише два знакових явища міжнародного стибу, проведені в університеті у звітний період.

Перший з них – це Україно-Польський форум «Освіта для сучасності» за участю тодішнього голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, а нині – Міністра освіти і науки Лілії Гриневич, заступника Міністра освіти і науки України Максима Стріхи, президента НАПН України Василя Кременя та більш як 40 науковців зарубіжних країн. Це була дійсно партнерська зустріч де домінували обміни досягненнями, академічні дискурси щодо нагальних проблем, партнерські поради.

Не менш резонансною стала VI Міжнародна науково-практична конференція «Наукова еліта у розвитку держав». Для обговорення стратегічних питань розвитку освіти і науки, розширення міжнародного партнерства до університету завітали вчені і педагоги 15 країн світу. Це був дійсний академічний фестиваль міжнародного стибу.

Університет виходить в Азійський освітній простір. Знаковою подією стало підписання угоди з професором Сіраторі в галузі політологічних досліджень.

Подібні форуми звеличують університет, дозволяють нам перейняти міжнародний досвід, здійснити дійсно виважені реформаторські кроки. Їх організація і проведення є завданням стратегічного значення. Першочергову увагу ми маємо приділити нашим стратегічним партнерам, якими для нас є університети та навчально-наукові центри Польщі, Німеччини, Словаччини, Сполучених Штатів Америки, Канади та Китаю.

Серед завдань, які ми маємо вирішити в наступному начальному році, першочерговими є:

- активізація співпраці за програмою «Подвійний диплом»;*
- співпраця в рамках Програми «Горизонт 2020»;*
- розширення географії міжнародної академічної співпраці; по її полем повинна стати педагогічна освіта Франції, Ізраїлю, країн Скандинавського регіону та Прибалтики;*
- інтенсифікація обміну публікаціями у збірниках наукових робіт з вишами-партнерами;*
- організація та впровадження англomовних курсів з педагогічних дисциплін, вдосконалення мовної підготовки викладачів і студентів.*

** * **

Шановні колеги !

Формат моєї доповіді не передбачає звіту щодо основних результатів діяльності університету за минулий навчальний рік. Звіт ректора буде заслухано на Конференції трудового колективу у грудні місяці цього року.

У даному випадку, я намагаюсь ввести Вас у загальний контекст ситуації, яка складається в університеті і навколо університету, з якої ми маємо вийти ще більш консолідованими, згуртованими, націленими не на розбрат, на конкретну продуктивну роботу. Для постановки конкретних завдань слово буде надано проректорам університету.

Нас знають і поважають. До нас йдуть на навчання абітурієнти з усіх регіонів країни. Наші випускники демонструють високі професійні і людські якості. В університеті працюють видатні науковці і педагоги, функціонують відомі в європейському просторі наукові школи. Університет проводить знакові для держави заходи, до участі в яких залучаються керівники держави і галузі, українська інтелігенція, молодь і студенти.

До речі, в жовтні поточного року ми проведемо Четвертий форум Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, а також святкування 175 річчя з дня народження першого українця в Європі - Михайла Петровича Драгоманова.

Переконаний, університет виконає покладені на нього завдання держави і громадянського суспільства.

Дякую за увагу».

Прес-служба університету